

θ) Έβοήθησε μ' ένα ταχτικό και καλό βοήθημα τις Φιλαρμονικές μας και διαφόρους ωφέλιμους Συλλόγους.

ι) Αποτελείωσε το ζήτημα του καθαρισμού και των αποπμάτων της πόλεως και των προαστείων και αύξησε το πόσιμο νερό κατά 400 κυβικά μέτρα το ημερονύχτιο.

ια) Έταχτοποιήσε τα οικονομικά των Φιλανθρωπικών καταστημάτων μας και τα ξεθάψε από τα χρέη. Και τελευταίον εφρόντισε με κάθε τρόπο να φανή ωφέλιμος στα Λαϊκά Σχολεία με όργανα σχολικά, με αύξηση σχολειών και με το πατρικό του ενδιαφέρον, που δείχνει κάθε μέρα, που σε κάθε πολιτή δίνει θάρρος και ελπίδα να δη μιὰ ώρα τελειότατη τή Λαϊκή του Έκπαιδευση.

Και όλα αυτά τα θαύματα γίνηκαν με ενάμιση εκατομμύρις Δημοτικό χρέος και με τις ίδιες δημοτικές εσπράξεις.

Και πώς γίνηκε το θαύμα τούτο; Ακούσατε.

Γιατί στην έξουσία του κ. Κόλλα δεν μπήκε άκομα ή Λερναία Πολιτική και το παστρικό Ρουσφέι. Γιατί το Δημοτικό Ταμείο διευθύνεται από ένα χέρι, από ένα τιμημένο, δίκαιο και γνωστικό χέρι, αν θέλετε πρέπει να το πούμε και λίγο φιλάργυρο, που ξέρει πώς και πότε πρέπει να ξοδεύεται και ή τελευταία πεντάρα, γιατί κάθε υπαλληλος Δημαρχιακός είναι αλήθεια υπαλληλος και όχι χασομέρης, που εργάζεται τίμια, και με κόπο παίρνει τον μισθό του, γιατί καθένας ξέρει, πως δε διωρίστηκε με μπιλλιστάκι ή με πολιτική σύσταση. Και γι' αυτό ή υπαλληλία και οι εργάτες του Δημαρχείου είναι όλοι υποταγμένοι στην εργασία και την πειθαρχία. Για τούτο μπορεί να πη κανείς ότι το φαινόμενο τούτο σε καμιά άλλη πόλη της Ελλάδας δε γίνεται, κατόρθωμα πολύ μεγάλο, κατά τή γνώμη μου, για ένα Δήμαρχο που μπορεί να ξεφεύγει από τα νύχια της μικροπολιτικής και πολύ μεγάλη ωφέλεια και κέρδος για έναν τόπο.

Για τούτο λέγω πάλε πως ή Κέρκυρα με μεγάλη χαρά και άνακούφιση άκουσε πως και εφέτος ο κ. Κόλλας θα βάλη κάλπη—χωρίς βεβαια άντιπολίτευση—επειδή σ' Αύτόν βλέπει, ζάστερα ζάστερα το μεγάλο και ώραίο μέλλο της, που σε λίγα χρόνια Αύτοκράτορες και Βασιλείαδες ερχόμενοι στο άμωρο, το γλυκύτατο δροσολοσυμένο νησί του Ιονίου θα καμαρώνουν και θα θαμάζουν μιὰ μικρή, με τελειότατη πόλη, που ή ψυχική δύναμη και ή θέ-

ληση ενός ανθρώπου την έλαμε και θα την κάμη τόσον ώραία και κατάλληλη, για ήσυχη και άναπαυτική κατοικία των έντοπίων και των ξένων, των μικρών και των Μεγάλων της Γης.

Κέρκυρα, Μάης του 1907.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ

ANGELUS

à Carlo Kolb.

II.

Κι' άκόμα, άκόμα καρτερώ να νοιώσω μιὰ φορά την άλαφράδα του γιατρεμένου άρρώστου, που σηκώνεται άπ' το κρεβάτι, που κοιόταν άπό καιρό, με χίλιους καινούργιους πόθους για τή ζωή. Να νοιώσω το λιγοθύμισμα των μελωδικών εσωδιών μιὰς άνοιξης που πέρασε άνεπίστροφα κ' ένός Μάη ξοχικού που του σέρνω όπου πάω το φέρετρο.

Μακαρισμένες οι ζωές που ζουνε της γαλήνης και της μοναξιάς τις νοητές μονάχα τρικυμίες κ' έχουν στιγμές γλυκοβλόγητες που αιοτάνουνται την άγια άμφιβολία για τή ματαιότητα και την παρθένα όρμη για το λόγο ή την Κρυφή, άδιάφορο.

Ζηλεύω τους που με ζηλεύουν άπό άκατεχιά κι' έναν πανώριο γυρισμό άχ δεν ξανοίγω. Μονάχα βλέπω την καταστροφή του μεγάλου μου κόσμου που στα όρεια του

Ήρώων λαός άλλαλάζει

Μις Μάνας καρδιά κίλαει.

Της μάνας που δε θενά σάς πώ να μη γίνω προδότης του άγιου μου ποιητή για τον που ένιωσα όλα τα μεγάλα συναισθήματα ως και το μίσος για καμάρι του. Και βλέπω άκόμα άκρωγιαλιές με πτώματα σωρούς ξεβρασμένα δλόγυρα και μανάδες μοιρολογίστριες σε βράχους άπόκρημνους κι άσίματους να χορεύουν το χορό της τραγικής μανίας.

Και γυρεύω τή ρίζα του κακού στο σκλαβωμένο μας τόπο σκλαβωμένο σε γενίτσιους προφασόρους κ' ένθροπατεράδες καταλύτες και ραχμένοι άκόμα, άκόμα στη σιγή των άτελεύτητων μνημάτων κείνων που πέρασαν άλλιοτες για σημερινή μας κατάρα, που άμποτες, άμποτες να μην είναι και μελλοντική, να έμιασε τα ζοφοπούλια που τονίζουν τή σιργιγιάν επωδό της νέκρας και της στείριότητας.

Ω πώς ντροπέμασε να ζήσουμε αυτου κάτου

και πώς τρέμουμε αιώνα στους άνυπαρχτους Ισκιους. Χανούμιες μανάδες μας βυζάζατε; Χανούμιες άδερφάδες μας συντροφέφατε στο μεγάλωμί μας; Και πού χανούμιες άγαπητικές μας δόσανε των άπόκρυφων καταγωγών το φίλ τ' άφίλητο άπ' την άχτίδα του Ήλιου;

Μονάχα νοσταλγούμε με μισή ψυχή και θολωμένα του Περικλή και της Άσπασίας τάχα το πρότο οίγος στο χιλιόφυχο άντρο που το σκηνίζον σήμεροί άράχνης με τους χασισοπότες παρέα και όνειρευόμαστε κλειψόδες στον ύπνο μας και βοδους και πηγές κ' ειδύλλια και στο τέλος άζωη ζωή και Μιστριώτες και τέρατα.

Κι' ω Τόπε ξερό για τή ζωή σου την τρανή που στροβιλίζει γύρω μου και μ' άλαφιάζει έμε τ' άρκοϋδι, κάνε με να νοιώσω σ' αλήθεια πως δεν είμωνα έπαναστάτης, με δίωσοδιού ενάντια, έτάκους της μεγάλης μου Φόσης σαν πετούσα τα βιβλία τ' άψυχα του σκολειού κατάμουτρα των δασκάλων κ' έφευγα για πάντα άπ' την φευτιά κ' άπ' το θάνατο, κάνε με να πεισιώ πως δεν είχα άδικο που δε μπορούσα ν' άποστηθίσω σελλδες με το κανάκι μαλακισμένων συγραφιάδων συνταξικών και γορμιουικτών σε γλώσσα φόφια που είναι αθή ή άρνηση της ζωής και που άφανίζει την τραγεφά παιδούισκη ψυχή.

Και κάνε με να νοιώσω μιὰ τρανή περφόνια που άγκάλισσα θυροτά τα λιγοστά βιβλία τότε της ρωμαιικής ζωής, της ζωής μου, που σημάιανε χωμόσυνα στην ψυχή του νέου έμένα την Άνάσταση και το Χάραμμι. Και βυήκα τους πόθους μου και τα όνειράτα μου στον Παλαμά μου και πού στερνά στους τριουραπημένους μου φιλοφραντάδες Γρονάση και Βλαχογιάννη και μπήκα στο Ταξίδι του Ψυχάρι και στα κατοπινά του βιβλία και πάτησα σταθερά ή πλανεμένος και μαγεύτηκε ή παιδική ψυχή μου τότε στις Φυλλάδες του Γεροδήμου του βγενικού μου Έφφαιμώτη και πήρα φτερά και πέταξα με την Έλιάδα του γίγαντα Ηάλλη.

Κι' ω Τόπε άπ' τους μεγάλους που πρωτογρωρίζω, που συντυχαίνω όλημερίς στον όχλο σου θαμυσές των πού άπλησίασιων τεχνιτών σου, ω πώς μένω έξικτικός' μπρος στη ζωή σου! Και δε θα περιμένω να γίνω σοφός για να σου διαλάίσω τις ώμορφάδες σου, με θέν' άρτάξω με τή ματιά μου βι διαβαίνει μπροσιά μου πανώριο σου κ' άδομοικό και

1) Δεν ξέρω αν παραδεχτήκατε αυτή τή γραφή αντί της άλλης εκστ, με μευ φαίνεται φρόνιμη.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Η ΑΡΡΩΣΤΗ ΔΟΥΛΑ

Έκείνο το καλοκαίρι, κάτω από τις είκοσι έξη του Θεριστή, όπου σταματούσε ή στερνή θερμοκρασία των 36°5—37°3, άλλες στο Παρίσι δεν ζεσάκωσε, γιατί φέβγανε ίσια ίσια τις είκοσι έξη, να πάνε στο ζοχικό τους, και μιὰ ώρα προτού φύγουνε, άφου είταν έτοιμος ο Αντρέας, καθησε και κοίταξε τους άριθμούς, που ο καθένας του θύμιζε πίκρες ή χαρές, που ο καθένας τους σήμαινε παλμούς ανθρώπινης ζωής. Έφεβγε όμως για το Χαμονοκόρρι με λωλή ελπίδα. Μά ή ελπίδα του τώρα κόντεσε να γίνη αλήθεια. Όχι! Ψυελονεφριές θερμοκρασίες δε μοιάζανε να είναι άφτες που έβλεπε. Γιατρέφτηκε, καλέ, γιατρέφτηκε το παιδί. Την έσωσε. Αχ! έσωσε την Όλια μαζί της. Να τί θα πη μέρα νύχτα να φροντί-

*) Η άρχή του στο 228 φύλλο.

ζης, να τεντώνης τή θέλησή σου, να ενεργής. Τι καθότανε κ' έλεγε ο μπόσιος ο Άρτός; Τά πού άπλά, τα πού ζάστερα πράματα δεν τάννοιωθε. Χύσε νερό άπάνω στα κεραμίδια, χύσε το γλήγορα, χύσε το κουβάδες κουβάδες ήρημητικά, που να μην προφτάση ούτε καν να τάγγιξη. Θα πείση χάμω παστρικό, αν παστρικό μας τήχυσε. Άφησε όμως το νερό, σταλιές σταλιές, ήσυχα, μ' όλο το κέφι του να γλιστρξ, να σκουπίζη, να μπαίνει σε κάθε τρύπα τρυπίτσα, σε κάθε σκίσιμο και χαραμχάκι λάσπη θα το δής, γιατί βρώμα δεν άνταμωσε που να μην τή μαζώζη. Έτσι και με το νερό. Ένωσιεται! Όταν το νερό δουλέθει δυνατά, ύστερις άπό το φαγι, ως υποθέσουμε, άπάνω στη χώνεψη, καθάριο τότες και το νερό. Μά ότα δε δουλέθει με τόση γοργάδα, ότα δεν το κεντξ κανένα ιδιαίτερο κίνημα, το νερό κίπως αναπάβεται, και το νερό πού τεμπέλικα χώννεται, άντις άμείπως να κατακυλήση, στις σούφρες, στις παρασούφρες της φούσκας' εκεί θολώνεται κιόλας, εκεί λερώνεται. Κοντά στο νού, άδερφί! Για τούτο παρατήρησε ο Αντρέας πως άπό τις όχτώμισυ το βράδι στα μεσάνυχτα, πάντα διάφανο το νερό, χωρίς το παραμικρό συννεφάκι, ένω άπό τα μεσάνυχτα ως τις όχτώ έννιά το πρωί που κοιμότα-

νε ή Κατινούλα, το νερό άλλαζε όψη, έδειχνε στον πάτο θολούρες. Το είπε του Άρτου κι ο άνόητος δεν καταλάβαινε, άπορούσε σε νάκουγε για καποιον άζήγητο μυστήριο της φυσιολογίας. Γιατρέ; και νάπορη! Άφτό σήμαινε ίσια ίσια πως το νερό τίποτα δεν είχε, άφου το νερό του νεφριού έτρεχε άδελος κι άμόλεφτο' άφρωστη μόνο ή φούσκα και τότες το Θεριστή, τρεις τεσπερις φορές, της πόνεσε ή φούσκα. Βίβαια, καλλιο να μην της πονέση. Κοίταξε όμως τή διαφορά. Θεραπέδετα, γιατρέβεται το φυσιοσκοπαθημα' ή ψυελονεφρις θανάσιμο κακό. Η χαρά του λοιπόν άπίστεφτη. Ένα σαββατο, δέκα του Θεριστή, έτυχε νάρθη κ' ένας συναδερφός του της φιλαθρωπικής εταιρίας, γιατρός, ο Χαρικούρτης' άνεξάρτητος άθρωπος και που δεν τον έμελε για τί νόμιζε, το τί διαγνωστίσεθε, το τί άποφασίσε ο ταδες ή ο δείνας. Μιλήσανε. Έέτασε τα νερά. Δήλωσε πως είτανε παραμύθια και πως τώρα τουλαχί στο νερό το νερό. Έρκολεχ σανταξεται κανείς με τί διάθεση, με τί έλπίδες και τί καρδιοχτύπια, πηγαινε ο Αντρέας στην έξοχή, για να γειανη πιά ολότελα στις θλάσσας τον άέρα, στην πρασινάδα εκεί κάτω και στο σπίτι τάκριβό της, ή Κατινούλα. Φτάσανε τρίτη πρωί, τις είκοσι έφτά του Θερι-

καί πέθανε. Καί κλείνοντας τὰ μάτια της, ἔλεγε μὲ παράπονο.

— 'Αλλοίμονο, παιδί μου, καί σὰ γυρίσης ἀπ' τὸν πόλεμο καί σὰ σοῦ βάλῃ ὁ βασιλεὺς τὴν κορῶνα του, ποῦ θὰ βρῶ ἐγὼ τὸ τάξιμο ποῦ σοῦ ταξά να σοῦ τὸ δῶσω; Καλύτερα νὰ κλείω τὰ μάτια μου νὰ μὴν ἰδοῦνε τὴ ντροπή μου.

Κ' ἔκλεισε τὰ μάτια της ἡ βασίλισσα καί πέθανε.

'Ο γέρος ὁ βασιλεὺς ἔπεσε σὲ μεγάλη θλίψη.

'Ἐνα πρωὶ ἐκεῖ ποῦ ὁ βασιλεὺς μονάρχος του ἔκλαιγε τῆς βασίλισσας τὸν χαμό μὲ τὴ λαχτάρα τοῦ παιδιοῦ του, ἕνας μαντατοφόρος χύθηκε σὰν ἀστραπή μὲς στὸ παλάτι.

— 'Αφέντη βασιλεῦ μου, εἶπε, νὰ! τὸ χάσιμό!

'Ἐβγαλε ἀπ' τὸν κόρφο του τὴ τραχηλιά μὲ τὰ μαργαριτάρια καί τὴν ἀπὶθωσε στὰ γόνατα τοῦ βασιλεῦ. Κ' ὕστερα ἔπεσε σὰν πεθαμένος ἀπ' τὴ κόυραση ἀπάνω σ' ἕνα θρονί.

Τὸ γέρο τὸν βασιλεῦ τὸν πήρανε τὰ κλάματα. 'Απ' τὴ χαρὰ του γιὰ τὸ βρέσιμο καὶ ἀπ' τὴ λύπη του, ποῦ χάθηκε ἡ βασίλισσα καί πῆρε τὸν καὶμό μαζί της. Σὰ συνέφερε λιγάκι ὠνάξε σιμά του τὸν μαντατοφόρο καί τοῦ εἶπε.

— Γειά σου ἄξιο παλληκάρι. Κι ὅτι μοῦ ζητήσης ἐσύ καί τἄλλα παλληκάρια, δικό σας νὰ εἶναι....

'Ο μαντατοφόρος πῆρε δύο ἀνάσες καὶ ἄρχισε νὰ ἱστορῇ στὸν βασιλεῦ, τὸ πὼς βρέθηκαν τὰ μαργαριτάρια τῆς βασίλισσας. Μίσχ σ' ἕνα βαθύ ρούμκι, ἐκεῖ ποῦ γυρίζανε ἀπελπισμένοι, οἱ ἀνθρώποι τοῦ βασιλεῦ, εἶδανε μιὰ πιστικιά πούβουσε τὰ πρόβατά της. Εἶχανε χαμένο τὸ δρόμο τους καί γυρίζανε νηστικοὶ καί διψασμένοι μὲσχ στὰ πυκνὰ τὰ δέντρα. Σὰν εἶδανε τὴν πιστικιά ζυγώσανε νὰ τὴ ρωτήσουν, πούθε βγαίνει ὁ δρόμος. 'Αστροπελέκι ἔπεσε μπροστά τους. Θαμπώσανε τὰ μάτια τους. Στὸ λαϊμό τῆς πιστικίης εἶδανε τὰ μαργαριτάρια τῆς βασίλισσας. 'Ἡ κλέφτρα δὲν ἤθελε νὰ μαρτυρήσῃ. 'Ἐλεγε πὼς τὰ βρῆκε μέσα σὲ μιὰ ρεματιά, στὴ ρίζα ἐνὸς πλατάνου. Καί σὰν τῆς πήρανε τὸ θησαυρὸ ἄρχισε τὰ κλάματα καί τὰ παρακαλετά. Τὰ παλληκάρια τότε τὴ δέσανε πιθηκώκωνα μ' ἕνα λιτάρι καί τὴ φέρανε δέρνοντας στὴ χώρα. Τῆς μάτωσαν τὰ κρέατά της στὸ δρόμο, μὰ ἡ κλέφτρα δὲν θέλει νὰ μαρτυρήσῃ.

— 'Ατιμὴ γέννα τοῦ Σατανᾶ, εἶπε θυμωμένος ὁ βασιλεὺς. Τὰ μαργαριτάρια τῆς βασίλισσας ποτέ δὲν βγήκανε ὄζω ἀπ' τὸ παλάτι. Ζητιάνικα θὰ χύθηκε ἡ κλέφτρα στὸ παλάτι, μάγισσα θὰ μπῆκε στὸ ἄρχον-

τικό μου καί μοῦ κλεψε τὸν θησαυρό μου.

— Πρόσταξε βασιλεῦ μου, νὰ τῆς πάρουμε τὸ κεφάλι! εἶπε ὁ μαντατοφόρος.

— 'Οχι: νὰ μὴν τῆς πάρετε τὸ κεφάλι, εἶπε ὁ βασιλεὺς. Στὰ σίδερα νὰ μείνῃ νηστικὴ καί διψασμένη, μὲς στὴ φυλακή. Μὲ σιδερένιες βέργες νὰ τὴ δέρνουνε καί σὰ ζητήσῃ νερό νὰ ξεδιψάσῃ, ξύδι νὰ τὴ ποτίζουν κ' ἀψιθιά....

'Ο γέρος ὁ βασιλεὺς συνέφερε λίγο ἀπ' τὸ κακό του. 'Ἐβουθε βαθεῖα τὸν θησαυρὸ του καί περιμένε μέρα μὲ τὴν ἡμέρα τὸν υἱοῦ του. Καί καθεμέρα ρωτοῦσε γιὰ τὴν πιστικιά, μήπως καί μαρτύρησε τὸ κλέψιμό της. Μὰ βέργες σιδερένιες τῆς ματώνανε τὰ κρέατα, ξύδι καὶ ἀψιθιά τὴν ποτίζανε, μὰ τὸ στόμα της—λέγανε οἱ μαντατοφόροι— μιλιὰ δὲν ἔβγαλε ἀκόμα.

'Ἐνα πρωὶ, χαρὰ θεοῦ, βούκινα καί τοῦμπανα τράνταζαν τὸν ἀέρα. Τὸ βασιλόπουλο γυρίζε ἀπ' τὸν πόλεμο. Στάχτη καί μπουρμπερη σκορπιστήκαν οἱ ὄχτροί του. Καί γυρίζε τώρα νικητὴς στὴ χώρα τὴ δική του. Τὰ βούκινα καί τὰ τοῦμπανα ἔλο ζυγώσανε στὴ χώρα κ' ἔτρεμε ὁ ἀέρας ἀπὸ τὴ χρουμένη βοή τους.

'Ο γέρος ὁ βασιλεὺς καθάλησε τὸ πιὸ ὄμορφο ἄλογό του, πῆρε καί τὴν κορῶνα τὴ χρυσὴ στὰ χέρια του καί ξεκίνησε ἀπ' τὸ παλάτι. Μπροστά αὐτὸς καί πίσω πεζοὶ καί καθαλαρηδες, τραβῆξε μακριὰ κατὰ τὸ κάστρο, στὴ μεγάλη τὴ σιδερόπορτα γιὰ νὰ δεχτῇ τὸ βασιλόπουλο. 'Ὁζω ἀπ' τὸ κάστρο ἀγκυλιστήκανε ὁ βασιλεὺς μὲ τὸ παιδί του. Καί σὰν ἐφιληθήκανε γλυκά, τοῦβγαλε τὴν κορῶνα στὸ κεφάλι του, καινούργιος βασιλεὺς, νὰ περάσῃ τὴ σιδερόπορτα νὰ μπῆ στὴν πολιτεία. Μισοῦράνα σηκώθηκε ἡ χαρούμενη χλιλὴ τῶν πιστῶν του. Τοῦμπανα καί βούκινα χαιρετίσανε τὸν καινούργιο βασιλεῦ. Καί τώρα μπροστά αὐτὸς καί πίσω ὁ γέρος ὁ πατέρας του, μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια, μπήκανε στὴ μεγάλη πολιτεία.

Χιλιάδες ἀποπίσω τοὺς ἀκολουθοῦσανε. Γέροι ἐκατόχρονοι καὶ ἀδύνητες γυναῖκες, μὲ βυζανιάρικα παιδιά στὴν ἀγκαλιά τους, ὅτι εἶχε μείνει μίση στὴ χώραν ἀπ' τὸν πόλεμο, ἀκολουθοῦσαν ἀποπίσω, μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια, σὰ λιτανεῖα πίσω ἀπὸ θαυματουργὴν εἰκόνα. Κι ἀτέλειωτη σειρά κατόπι τάσκέρια τῶν πολεμιστῶν, πεζοὶ καί καθαλαρηδες

ἀμέτρητοι. 'Ο νέος ὁ βασιλεὺς ἔμπαινε καθαλαρὴς στὴ χώρα τὴ δική του.

Σὰ φάσανε στὸ πικύτι, ὁ νέος βασιλεὺς ἀνίστόρησε στὸ γέρο τὸν πατέρα του τὰ βράσανα τοῦ πολέμου. Κι ὁ γέρος, ποῦ τῆκουγε δακρύζοντας, ἀνίστόρητε καὶ αὐτὸς τὰ βράσανα τῆς χώρας. τίς συμφορὲς τῆς μοίρας, τὸν χαμό τὸν ἕδικο τῆς βασίλισσας καί τίς λαχτάρεις τίς δικές του.

— 'Ἐνας πόλεμος κ' ἡ ζωὴ στὸν κάμπο καί στὸ σπίτι. Κι ἄλλος γυρίζε νικητὴς καὶ ἄλλος νικημένος.

'Υστερα, μὲ τὸν καιρὸ, ἀνίστόρησε ὁ γέρος στὸν καινούργιο βασιλεῦ, τὸ χάσιμο τοῦ θησαυροῦ του, τὴ λύπη τῆς μητέρας του, τὰ βράσανά της, τὰ καρδιοχτύπιά τους, γιὰ τὸ τάξιμο, ποῦ τοῦχε ταξεῖ ἀπ' τὴ κόυρα του, γιὰ νὰ στολίσῃ τὸ λαϊμό τῆς νέας βασίλισσας.

'Ο νέος βασιλεὺς σὰν ἔκουσε τὰ λόγια αὐτὰ ἔγινε χλωμὸς σὰ θειαφοκέρι.

— Μὴ χλοσκάς, παιδί μου, εἶπε ὁ γέρος σάνωρα. 'Ἐδωκε ὁ θεὸς καί βρέθηκε τὸ χάσιμο....

'Ο νέος ὁ βασιλεὺς ἔγινε ἀκόμα πιὸ χλωμὸς καί τὰ γόνατά του λιγύσανε νὰ πῆσῃ χλωμ.

— Βρέθηκε τὸ χάσιμο. Κ' ἡ κλέφτρα ἡ μαγισσα, τοῦ Σατανᾶ ἡ γέννα, ρεῖει τὴν μὲς τὰ σίδερα.

Κούος ἰδρώτας ἔλουσε τὸν νέο τὸν βασιλεῦ κ' ἕνα σκοταδι ἀπλώθηκε στὰ μάτια του. 'Ἐκανε κουράγιο καί εἶπε στὸν πατέρα του.

— Πατέρα μου καί βασιλεῦ μου. Σύνωρα τώρα θέλω νὰ ἰδῶ τὴν κλέφτρα τοῦ θησαυροῦ μας. Κ' ἐλθὺς προστάξω νὰ νοιχτοῦν οἱ σιδερόπορτες τῆς φυλακῆς, νὰ πάω ἀπὸς μεῦ μέσα.

'Ἐβγαλε μιὰ φωνὴ κ' ἔβγαλε μέσα οἱ πιστοὶ τοῦ βασιλεῦ. Κι ἀμέσως δίνει προστάγῃ νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, τῆς φυλακῆς τίς πόρτες νὰ τοῦ ἀνοίξουνε.

Τότες ὁ πρῶτος ἀπ' τοὺς πιστοὺς σταθήκανε καί εἶπε.

— 'Ακουσε, αφέντη βασιλεῦ. Τοῦ θησαυροῦ σου ἡ κλέφτρα μῆνες ἔρεψε στὴ φυλακή. Καί σήμερα σὰν ἔπερνοῦσε ἡ συνοδεία σου ἀπ' τὸ κάστρο, ἡ κλέφτρα ἡ μάγισσα, σακρφαλωσε στὰ σίδερα τῆς φυλακῆς, νὰ ἰδῇ τὸν βασιλεῦ που περνοῦσε. Τὸ κῆμα της τὴν ἐπνίξε στὸ λαϊμό. Καί σὰ σ' ἀγνάντεψε στὸ ἀλόγο σου ἀπάνω, ποῖος ξέρει τί της ἔρθε. 'Ἐβαλε στριγγὴ φωνὴ καί κατω ἀπὸ τὰ σίδερα τωριαστλε στὸ χῶμα.

τὸν 'Αντρέα, στὰ σερτάρια τοῦ κομποῦ γιὰ τὴ μικρή της, νὰ τὰ βάζῃ στὰ μεσότοιχα ντουλάπια, νὰ συγυρίζῃ καί τὰ γραφεῖα. Κόντεψε νὰ τὴ μαλλώσῃ. Καλὰ ποῦ δὲν τόκαμε, ὅσο καὶ ἂν ἔβραζε μέσα του γιὰ τὴν ἀταξία, ὅσο καὶ ἂ φοβότανε τὴ θέρμη κατόπι ἀπὸ τέτοιο ταξίδι, κατόπι ἀπὸ τὴν ἀντάρα. Τὴ θερμομέτρουνε 37°1. Μόλις τὸ πίστεβε. Να λοιπὸν κ' ἡ ποθημένη του ἡ γιαιτρεῖα, ἡ ἀναδροσίστρα.

Περάσανε στὴν ἐξοχὴ τρεῖς μῆνες χαρισάμενοι. Βέβαια, καλὰ καλὰ δὲν πήγαινε κάθε μέρα. Κρύωσε μιὰ δὺ φορὲς, ὥσπου νὰ ξανασυνηθίσῃ στὸν ἀέρα τῆς ἐξοχῆς, στὴ δροσιά τῆς θαλάσσης. 'Αλλῃ φορὰ πάλε φαίνεται πὼς ἡ ἐθγενεῖα της εἶχε ὄρεξ, καί παράφαγε τῆς ἄρεξε καποῦ γιαιούρτι ποῦ φτεῖάνανε σ' ἕνα μικρὸ γειτονικὸ τσιρλίκι: παράγγειλε τὸ λοιπὸ νὰ τῆς φέρουνε κάθε μέρα μὲ τὴ Μοιριτούλα της τὸ δειλινὸ, καθόντανε οἱ δύο τους: κάτω, ἡ μεγάλη στὴν πολθρόνα της, ἡ μικρὴ στὴ σκαμνάκι της, καί τρώγανε. Μὰ τὸ σιμάχι τῆς μεγάλης δὲ σήκανε τόσο γιαιούρτι, ἀναγκάστηκε νὰ τάφήσῃ, γιὰτὶ μάλλονε κούλας ὁ Κύριος. 'Ασήμαντα πράματα, τουλάχιστο ἐσοὶ τὰ βλεπε τότες ὁ 'Αντρέας. Περισσότερο ἀνησυχῆσε μιὰ νύχτα ποῦ σηκώθηκε στίς δύο τὰ μεσάνυχτα, ζαφνικά, κ' ἔτρεξε στὴν καμερή

της. 'Ο καθηγητὴς της εἶχε καταντῆσει σωστὴς ἐφεβρέτης καί γιὰ νὰ μὴ βασιανίζετῃ ἡ ἄβρωστη, γιὰ νὰ κοιμᾶται, μ' ὄλο τὸ κέφι, στοχάστηκε νὰ τῆς κἀμῃ ἕνα εἶδος κουλούρα φτεῖασμένη ἀπὸ κκουτσούκι, ἀδειανὴ στὴ μέση της σὰν τὸ στεφάνι καί ποῦ τὴ γέμιζες νερό, νὰ τὴ φουσκώσῃ, νὰ τὴ στρογγυλώσῃ καί νὰ αναπαθεσκι ἀπάνω, χωρὶς κάπως νὰ νοιώθῃς τὸ ἄδειο ἀπὸ κάτω σου, ἐπειδὴ πλατεῖες πλατεῖες εἶτανε γύρο γύρο οἱ ἄκρες καί σκεπαζανε, χυτὲς καί τεντωμένες, τὸ μεταλλένιο τὸ χουνὶ ποῦ τρυποῦνε τὸ στρώμα. 'Ἐπρεπε ὅμως ὁ 'Αντρέας νὰ γεμίσῃ τὸ δίσκο μὲ νερὸ ζεστό. Μὰ λογαρίαστε πὼς θὰ ζεσταθῇ μὲνυχὸ του ἀπὸ τὴ φυσικὴ τοῦ κορμιοῦ θερμοκρασία, καί δὲν τὸ ζέστανε. Εὐπνῆσε τὸ λοιπὸ περίτρομος, ἀμα τοῦ πέρασε ἰδέα—ἐτοιμόφτερες ἰδέες φωλιάζονε στὸν ὕπνο μας συχνὰ—πὼς μπορούσε νὰ κακοπαθῇ τὸ παιδί του, γιὰτὶ ὀλέθριο κάθε κρώμα γιὰ τοὺς νεφρικούς. Καί πετάχτηκε. Τόντις ὁ δίσκος δὲν εἶχε ἀκόμη ζεσταθῇ. Μὰ δὲν ἔπαθε τίποτις: εἶδε τὴν Κατινούλα ποῦ κραιμώτανε βαθιὰ βαθιὰ καί ξέγνοιαστα. Τὸ καλοκαίρι ἀλάκαιο ἔτσι κοιμήθηκε. Κ' ἡ ὄρεξ της πάντα λαμπρὴ. Σπάνιες οἱ μέρες ὅπου δὲν ἔτρωγε ἢ στὸ πρόγευμα ἢ στὸ γέμα: ποτέ ἡ ἀνορεξία δὲ βασταῦσε ἀπὸ τὸ

πρωὶ ὡς τὸ βράδι. Τὴν μῆτε ἡ πληγὴ της πιά δὲν τὴν ἐνοχλοῦσε: στὴν ἀρχή, τὴν ἔπλενε ταχειάκ ὁ 'Αντρέας, πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι, ἔπειτα κάθε δύο, ἔπειτα κάθε τρεῖς μέρες. Τίς εἶκοσι τοῦ 'Αλωναρη, τῆς ἔκοψε μάλιστα μὲ τὸ ψαλίδι τὸ μιτὸ τὸ σουληνάρι της, ποῦ τὸ βραβέθηκε ἡ Κατινούλα: τίς ἰφτά τοῦ Τριγητῆ, τὸ βραβέθηκε ὁλότελα καί τῆς τὸ βγάλλανε. Δὲν τῆς ἔπλενε πιά τὴν πληγὴ της ὁ 'Αντρέας, πρὸς τὴ βράντιζε μόνο ἀπ' ὄζω καί τὴν ἀλλάζε καθὲ ὄχτῳ μέρες. 'Ανησυχῶστε ποῦ ἐμνησκε ἀνοιχτή. Μὰ τοῦ εἶπε ἡ κ. Μαλακίης, ποῦ ἐρχότανε μιὰ φορὰ τὴ βδομάδα τὴν πέμπτη, πὼς ὅπου καὶ ἂν εἶναι: θὰ σφαλοῖξῃ, στανεὶ νὰ λην τὴν πασπατιέου νε. Γιὰ πνευμονοφριὰ ἢ κὶ νεφριὰ, μῆτε λόγος. Τὸ νερὸ καλὰρίο, κεχλιμπάρ, διαφρανο διαφρανο. Θυλακωστό. Καί ἡ Κατινούλα στὸ πιάδακι, πρόθυμη, γιαιαστή, χαρούμενη. Δούλεβε κούλας. Τὰ πόγια, κιντω, στὴν πολθρόνα της, ἔβραζε, μπκλώνε, μπιαπιλιζε, σὰν καί πρῶτα. 'Ἡ ἔστρωσανε τὸ τραπέζι κ' ἔβγαζε, ἀφῶ τελειώνανε τὸ τραπεζομαντιλο. 'Ἐρχότανε, πρῶτου κατιέξ, στὸ σπουδαστήρι τοῦ 'Αντρέας. συγυρίζε, τοῦ σκουπίζε τὸ γραφεῖο του. Πρόσταξε σ' ὄλα. Φρόντιζε γιὰ ὄλα τὰ ληθινὸ ματι τοῦ σπιτιοῦ. Ναί, τοῦ σπιτιοῦ τὸ ματι ἐνεργῶδες ἀκόμη καί